

Финансиски извештаи и Извештај на независните ревизори

Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје

31 декември 2016 година

Содржина

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за сеопфатната добивка	3
Извештај за финансиската состојба	4
Извештај за промените во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7

Извештај на независните ревизори

До Акционерите на
Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје

Grant Thornton DOO
Sv. Kiril i Metodij 52b/1-20
1000 Skopje
Macedonia
T + 389 (2) 3214 700
F + 389 (2) 3214 700
www.grant-thornton.com.mk

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје (во понатамошниот текст „Берзата“) составени од Извештајот за финансиската состојба на ден 31 декември 2016 година, Извештајот за сеопфатната добивка, Извештајот за промените во капиталот и Извештајот за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 34.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците, ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Берзата со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективността на внатрешната контрола на Берзата. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека наведените финансиски извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти финансиската состојба на Македонска берза на хартии од вредност АД, Скопје на ден 31 декември 2016 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Берзата е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Берзата за 2016 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Берзата со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2016, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (А) од Законот за Ревизија.

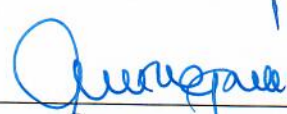
Наше мислење е дека, историските финансиски податоци изнесени во годишниот извештај за работењето на Берзата со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2016, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2016 година.

Скопје,
14 март 2017 година

Грант Торнтон ДОО, Скопје

Управител
Сузана Ставриќ

Овластен ревизор
Сузана Ставриќ

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Финансиски извештаи
31 декември 2016 година

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешка	Во илјади денари	
		За годината што завршува на 31 декември 2016	31 декември 2015
Приходи од редовно работење	4	26,201	24,183
Приходи од вложувања	5	3,342	3,636
Останати приходи	6	841	1,223
Трошоци за надоместоци и провизии	7	(7,573)	(10,942)
Курсни разлики, нето	8	(1)	2
Трошоци за вработените	9	(12,033)	(12,514)
Трошоци за амортизација и депрецијација	12,13	(3,132)	(3,454)
Останати трошоци од работењето	10	(7,540)	(7,027)
Добивка/(Загуба) пред оданочување		105	(4,893)
Удел во (загубата) на заедничко вложување употребувајќи го методот на главнина	14	(170)	(64)
(Загуба) пред оданочување		(65)	(4,957)
Данок на добивка	11	-	-
(Загуба) за годината		(65)	(4,957)
Останата сеопфатна добивка за годината			
Останата сеопфатна добивка		-	-
Вкупна сеопфатна (загуба) за годината		(65)	(4,957)
Заработка/(загуба) по акција			
- Основна (денари по акција)	24	(23)	(1,775)

Финансиски извештаи
31 декември 2016 година

Извештај за финансиската состојба

	Белешка	2016	Во илјади денари 2015
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности и опрема	12	61,633	64,350
Нематеријални средства	13	1,209	75
Учество во заедничко вложување	14	1,409	1,579
		64,251	66,004
Тековни средства			
Пари и парични еквиваленти	16	292	509
Пласмани во банки	17	57,589	58,565
Вложувања кои се чуваат за тргување	18	14,222	11,479
Побарувања од купувачи	19	4,407	5,128
Останати побарувања	20	485	305
Побарувања за данок на добивка		55	553
		77,050	76,539
Вкупно средства		141,301	142,543
Капитал и обврски			
Капитал	21		
Акционерски капитал		103,498	103,498
Резерви		35,648	35,648
Задржани добивки		326	391
Вкупно капитал		139,472	139,537
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи	22	1,120	1,367
Останати обврски	23	709	1,639
Вкупно тековни обврски		1,829	3,006
Вкупно капитал и обврски		141,301	142,543

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Одборот на директори на Берзата на 13 март 2017 година и потпишани од:

Г-дин Иван Штеријев
Главен извршен директор

Г-дин Антонио Велјанов
Овластен сметководител

Финансиски извештаи
31 декември 2016 година

Извештај за промените во капиталот

	Во илјади денари			
	Акционерски капитал	Резерви	Задржани добивки	Вкупно
На 01 јануари 2016	103,498	35,648	391	139,537
<i>Трансакции со сопствениците</i>				
Загуба за годината	-	-	(65)	(65)
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината	-	-	(65)	(65)
На 31 декември 2016	103,498	35,648	326	139,472
На 01 јануари 2015	103,498	35,648	5,348	144,494
<i>Трансакции со сопствениците</i>				
Загуба за годината	-	-	(4,957)	(4,957)
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината	-	-	(4,957)	(4,957)
На 31 декември 2015	103,498	35,648	391	139,537

Финансиски извештаи
31 декември 2016 година

Извештај за паричните текови

	Белешки	Во илјади денари	
		Година што завршува на 31 декември	2015
		2016	2015
Оперативни активности			
Добивка пред оданочување		(65)	(4,957)
Усогласувања за:			
Депрецијација на недвижности и опрема		2,940	3,270
Амортизација на нематеријални средства		192	184
Удел во (загубата) на заедничко вложување		170	64
Загуба поради оштетување и ненаплатливост		755	1,104
Нето сегашна вредност на расходувани основни средства		9	-
Приходи од усогласување на објективна вредност на удели		(343)	(361)
Приходи по основ на камати		(1,193)	(1,566)
<i>Добивка/ (загуба) од оперативни активности пред промените во обртниот капитал</i>		<i>2,465</i>	<i>(2,262)</i>
<i>Промени во обртниот капитал</i>			
Пласмани во банки		1,001	4,500
Побарувања од купувачи		(34)	(654)
Останати побарувања		(180)	34
Обврски кон добавувачи		(247)	(39)
Останати обврски		(930)	948
<i>Добивка од оперативни активности по промените во обртниот капитал</i>		<i>2,075</i>	<i>2,527</i>
Наплатена камата		1,168	1,632
Наплатен/(Платен) данок на добивка, нето		498	(1,115)
		3,741	3,044
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности и опрема, нето		(232)	(1,855)
Набавка на нематеријални средства		(1,326)	-
Купени удели во инвестициски фонд		(2,400)	(1,689)
Учество во заеднички вложувања		-	(823)
		(3,958)	(4,367)
Финансиски активности		-	-
		-	-
Нето промена на паричните средства		(217)	(1,323)
Парични средства на почетокот на годината		509	1,832
Парични средства на крајот на годината	16	292	509

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации

Македонската берза на хартии од вредност АД Скопје („Берзата“) е акционерско друштво со седиште на ул. Орце Николов бр.75, Скопје, регистрирано во Република Македонија во 1995 година.

Берзата ги извршува своите активности во согласност со одредбите од Законот за хартии од вредност и Законот за трговски друштва, со дозвола бр.00-49/1 од 25 август 1995 година издадена од Комисија за хартии од вредност на Република Македонија како берза на хартии од вредност.

Основните активности на Берзата се следните:

- Организирање и тргување со хартии од вредност;
- Организирање и одржување на информационите системи за тргување со хартии од вредност;
- Котирање на хартии од вредност со кои се тргува на Берзата;
- Овозможува утврдување и известување за склучените трансакции со хартии од вредност;
- Објавување информации за работењето на Берзата.

Со состојба на 31 декември 2016, акционери на Берзата се 19 правни лица (2015: 20 правни лица) и 17 физички лица (2015: 17 физички лица).

Овластени учесници на Берзата кои може да тргуваат со хартии од вредност се брокерските куќи и банките. Секоја членка мора да има лиценца за тргување со хартии од вредност издадена од Комисија за хартии од вредност. На 31 декември 2016 година вкупниот број на овластени членки на Берзата изнесува 11 (2015: 10), од кои 5 се брокерски куќи (2015: 6) и 6 се банки (2015: 4).

Комисијата за хартии од вредност врши надзор и контрола на работата на Берзата и нејзините членки вклучени во дејности поврзани со хартии од вредност.

На 31 декември 2016 година, Берзата има 12 вработени (2015: 13 вработени).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ” бр.28/2004 ...192/2015) и Правилникот за водење сметководство (“Службен весник на РМ” бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 20 декември 2010 година и бр. 107 од 10 август 2011 година). Овој Правилник го содржи консолидираниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), вклучувајќи ги и Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) и Толкувањата заедно со нивните придружни документи како што се издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди на 1 јануари 2009 година.

Финансиските извештаи се изготвени според историска вредност, освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара раководството на Берзата да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 3.6: Значајни сметководствени проценки.

Овие финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2016 и 2015. Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари („МКД“ или „денар“), кои се известувачка и функционална валута на Берзата. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади денари. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

2.2 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на нивното настанување. Трансакција во странска валута е трансакција која гласи на странска валута или може да се претвори во странска валута.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претварањето на износите во странска валута, се вклучени во добивките и загубите во периодот кога тие настануваат.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Трансакции во странска валута (продолжува)

Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2016	31 декември 2015
1 ЕУР	61.4812 денари	61.5947 денари
1 УСД	58.3258 денари	56.3744 денари

2.3 Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во Извештајот за финансиската состојба на нето основа во случаи, доколку такви постојат, кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

2.4 Признавање на приходи

Приходите се признаваат кога идните економски користи во форма на приливи или зголемување на средствата во Берзата се веројатни и мерливи. Приходите го вклучуваат вкупниот износ на побарувањата за провизија за извршени услуги, намалени за износот на данокот на додадена вредност.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се признава во периодот кога услугата е извршена и тоа:

- Провизијата за тргување се признава кога трансакцијата е извршена;
- Надоместоците по сите основи се признаваат за периодот за кој истите се однесуваат.

Приходи од камати

Приходите од камати се разграничуваат на временска основа, со примена на ефективна каматна стапка на износот на финансиското средство. Ефективната каматна стапка служи за дисконтирање на проценетите идни парични приливи и споредба со нивната сметководствена вредност.

Приходи од закупнина

Приходите од закупнина на средства на оперативен лизинг се признаваат на праволиниска основа во согласност со условите за оперативен наем.

2.5 Учества во заеднички вложувања

Финансиските извештаи на ентитети (заеднички вложувања) чија финансиска и деловна политика е контролирана заеднички од Берзата и други ентитети независни од Берзата, во финансиските извештаи се евидентирани според методот на главнина, според кој учеството во заеднички вложувања почетно се признава по неговата набавна вредност. Последователно, сметководствената вредност се зголемува или намалува за да се прикаже уделот на Берзата во добивката или загубата по датумот на стекнување, како и потенцијални загуби поради оштетување.

Заедничката контрола се остварува кога финансиските и деловни политики на заедничките вложувања бараат едногласна согласност од страните кои ја делат контролата.

2.6 Финансиски средства

Берзата ги класифицира финансиските средства во следниве категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања, вложувањата кои се чуваат до доспевање и финансиски средства расположливи за продажба. Раководството на Берзата ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Со состојба на 31 декември 2016 година, Берзата поседува удели во инвестициски фонд со објективна вредност од 14,222 илјади денари (2015: 11,479 илјади денари).

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Берзата одобрува пари или услуги директно на коминтенти без намера за размена на побарувањето. Кредитите и побарувањата на Берзата на датумот на известување се состојат од побарувања од купувачи во земјата и странство, останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Вложувања кои се чуваат до доспевање

Вложувањата кои се чуваат до доспевање се не-деривативни вложувања со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Берзата има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Берзата продаде значаен износ на вложувања кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба.

Берзата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на известување.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Берзата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на известување.

Почетно признавање на финансиските средства

Финансиските средства се признаваат на датумот на порамнување - датум кога Берзата се обврзува да го купи или продаде средството.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски средства (продолжува)**

Сите финансиски средства различни од средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во добивките и загубите.

Последователно мерење на финансиските средства

Финансиски средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се мерат по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата и финансиските средства кои се чуваат до доспевање се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките или загубите во периодот кога се појавуваат. Каматата, ако е остварена за време на располагањето со овие средства, се евидентира како приход од камата.

Добивките и загубите кои произлегуваат од промените во објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат како останата сеопфатна добивка, се додека финансиското средство не се отуѓи или општети, при што, кумулативните добивки или загуби претходно признаени како останата сеопфатна добивка се признаваат како тековни добивки или загуби. Каматите на вложувањата во должнички хартии од вредност расположливи за продажба се пресметани со употреба на методата на ефективна камата и се признаени во тековните добивки или загуби како дел од останатите приходи. Дивидендите на вложувањата во инструменти на капиталот расположливи за продажба се признаени во тековните добивки или загуби како дел од останатите приходи и кога Берзата има воспоставено право на прилив од дивиденди.

Објективните вредности на котираните вложувања на активни берзи се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотиран хартии од вредност), Берзата утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената.

Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Берзата ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

2.7 Оштетување на финансиските средства

Средства признаени по амортизирана набавна вредност

На секој датум на известување, Берзата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата („случај на загуба“) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат.

Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки и загуби.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Берзата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки и загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се намалува преку тековните добивки или загуби. Кај сопственичките финансиски средства расположливи за продажба, анулирањето на оштетувањето не се евидентира преку добивки и загуби и и секое последователното зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

2.8 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Берзата кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода, со корисен век на употреба од 5 години.

Права и лиценци

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода, со корисен век на употреба од 5 години.

2.9 Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се признаени по набавна вредност намалена за акумулирана депрецијација и акумулирано резервирање поради оштетување, доколку има. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Депрецијацијата се пресметува пропорционално, со цел алокација на набавната (проценетата набавна) вредност на материјалните средства во текот на нивниот век на употреба, како што следи:

Градежни објекти	40 години
Компјутери	4 години
Моторни возила	4 години
Мебел и канцелариска опрема	4 до 10 години

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Берзата поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во добивките и загубите во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираните износ. Истите се вклучуваат во добивките и загубите во периодот кога настануваат.

Методот на депрецијација, проценетиот корисен век и резидуалната вредност се преоценуваат на секоја дата на известување и се корегираат доколку е соодветно.

2.10 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на депрецијација и амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираните износ на средствата не може да се надомести. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

2.11 Парични средства и еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и еквиваленти се состојат од депозити по видување во банки и пари во благајна во денари и странска валута. Паричните еквиваленти ги опфаќаат краткорочните, високо ликвидни финансиски инструменти, кои брзо можат да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност.

2.12 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман.

Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски кон добавувачи и останати обврски.

Обврски кон добавувачи

Обврските спрема добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Обврските спрема добавувачи се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

Останати обврски

Останатите обврски се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Останатите обврски се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

2.13 Резервирање

Резервирање се признава кога Берзата има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.14 Донации

Донациите се евидентираат како приход систематски и рационално во текот на употребливиот век на средствата. Добиените донации се третираат како разграничен приход во придружните финансиски извештаи. Приходите од донациите се признаваат во тековните добивки и загуби како останати деловни приходи.

2.15 Надомести за вработените

Берзата плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски Фонд и во задолжителните приватни пензиски фондови. На датумот на известување, не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови. Освен тоа, сите работодавци во Република Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со законски прописи. Берзата нема било каква обврска да обезбеди дополнителни надомести за своите сегашни и поранешни вработени на датумот на известување.

2.16 Данок на добивка

Тековен и одложен данок на добивка

Данокот на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Тековниот данок на добивка, по стапка од 10%, се пресметува на добивката за периодот која се утврдува како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи зголемена за непризнаените расходи за даночни цели корегирани за даночниот кредит и на помалку искажани приходи. Даночната основа се намалува за износот на приходите од дивиденди остварени со учество во капиталот на друг обврзник - резидент на Република Македонија, под услов да се оданочени кај обврзникот кој врши исплата на дивиденда. Даночните обврзници кои ќе вршат исплати на задржаните добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката имаат обврска да пресметаат и платат данок на добивка.

Одложениот данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок на добивка се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот данок на добивка се задолжува или одобрува во тековни добивки и загуби, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат во сеопфатната добивка, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во останата сеопфатна добивка.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2016 и 2015 година, Берзата нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

2.17 Данок на додадена вредност (ДДВ)

Приходите од тргувањата како и другите приходи кои Берзата ги остварува во текот на редовното работење се ослободени од ДДВ. Влезниот ДДВ при набавка на средства или услуги не може да се поврати од даночните власти и се признава како дел од набавната вредност на средствата или како трошок, доколку е применливо.

Приходите од наемнини и другите приходи кои не се дел од редовните деловни активности на Берзата се признаваат намалени за износот на ДДВ. Нето износот на поврат/обврска за ДДВ спрема даночните власти се вклучува како други побарувања/обврски на датумот на известување.

2.18 Наем

Сметководство на давателот на наемот

Наем е договор според кој давателот на наем го префрла врз корисникот на наем правото за користење на одредено средство за утврден период на време за одредена исплата или серија од исплати.

Наемот, каде значителен дел од ризикот и наградите од сопственост се задржани од страна на давателот на наем, е класифициран како оперативен наем. Исплатите кои се направени под оперативниот наем (нето од сите користи добиени од страна на давателот на наемот), се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка врз основ на праволиниската метода во текот на периодот на наемот.

Кога средствата се даваат на финансиски наем, сегашната вредност на исплатите на наемот е признаена како побарување. Разликата помеѓу бруто побарувањето и сегашната вредност на побарувањето е признаена како незаработен финансиски приход.

Приходот по наем е признаен според условите за наем со користење на методот за нето инвестиција, со којшто се прикажува постојано периодично враќање на средствата. Кога средствата се даваат под оперативен наем, средството се вклучува во Извештајот за финансиска состојба според видот на средството. Добивката од наем се признава според условите на наемот користејќи ја праволиниската метода.

2.19 Капитал, резерви, задржана добивка и плаќања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Резерви

Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулирани добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на акционерите на Берзата.

(в) Задржана добивка

Задржаната добивка ги вклучува задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

(г) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Берзата.

2.20 Превземени и неизвесни обврски

Не се признаени неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се признаени во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се признава како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.21 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзан субјект во однос на одредено правно лице или физичко лице е:

- а) поединечен акционер или група акционери кои поседуваат најмалку 20% од акциите со право на глас или иако поседуваат помал процент, можат да влијаат посредно или непосредно врз одлучувањето во тоа правно лице;
- б) било кое друго правно лице во кое првото правно лице, посредно или непосредно, поседува најмалку 20% од акциите со право на глас или иако поседува помал процент, може да влијае посредно или непосредно врз одлучувањето на тоа правно лице;
- в) било кое друго правно лице во кое еден акционер, посредно или непосредно, поседува повеќе од 30% од акциите со право на глас и во ист временски период истиот акционер поседува, посредно или непосредно, повеќе од 30% од акциите со право на глас во првото правно лице;
- г) физичко лице или лица кои имаат непосредна или посредна контрола, или се контролирани од или се под заедничка контрола на правното лице;
- д) член на управен одбор, надзорен одбор или член на друг орган на управување или надзор на правното лице и
- ѓ) во врска со лицата наведени погоре, било кој член на потесното семејство или сродник заклучно со втор степен на крвно сродство.

2.22 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Берзата на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние последователни настани кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

2.23 Известување по сегменти

За целите на финансиското известување, форматот на известувањето по сегменти се определува според работни сегменти во согласност со барањата на акционерите, чишто ризици и стапки на поврат зависат од различните видови на услуги што Берзата ги извршува.

Активностите на Берзата се организирани и управувани во само еден сегмент и се извршуваат на територија на Република Македонија.

3 Управување со финансиски ризици

Деловните активности на Берзата се изложени на различни ризици од финансиски карактер. Активностите на управување со финансиските ризици вклучуваат анализа, проценка, прифаќање и управување со ризиците. Берзата се стреми кон постигнување на соодветна рамнотежа меѓу ризикот и надоместот и минимизација на потенцијалните негативни ефекти врз финансиската успешност на Берзата.

Политиките на Берзата за управување со ризици имаат за цел да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспостават соодветни лимити и контрола на ризиците, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите преку веродостојни и современи информатички системи. Берзата редовно врши испитување на политиките и воспоставените системи за управување со ризикот согласно со пазарните промени, промените во продуктите и најдобрата пракса.

Управувањето со ризици го врши Раководството на Берзата во согласност со политиките на Одборот на директори. Раководството ги идентификува и проценува финансиските ризици во тесна соработка со деловните единици на Берзата.

3.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик кога договорната страна не е во можност да ги исполни обврските според финансискиот инструмент или договорот што резултира во финансиска загуба. Берзата нема значајна концентрација на кредитниот ризик. Побарувањата од купувачите се состојат од поголем број на салда. На тој начин, управувањето со кредитниот ризик вклучува политика на разумно намалување и дисперзија на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиентите. Побарувањата на Берзата не се обезбедени со било какви инструменти за обезбедување.

Максималната изложеност на Берзата на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на финансиските извештаи, кои се прикажани во следната табела (во илјади денари):

	2016	2015
Пари и парични еквиваленти	292	509
Пласмани во банки	57,589	58,565
Вложувања кои се чуваат за тргување	14,222	11,479
Побарувања од купувачи	4,407	5,128
	76,510	75,681

Структурата на побарувањата од купувачите со состојба на 31 декември 2016 и 2015 година е како што следи (во илјади денари):

31 декември 2016	Бруто изложеност	Исправка на вредноста	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	3,977	-	3,977
Доспеани, но неоштетени побарувања	430	-	430
Доспеани и оштетени побарувања	3,171	(3,171)	-
Вкупно на 31 декември 2016	7,578	(3,171)	4,407
31 декември 2015			
Недоспеани побарувања	4,044	-	4,044
Доспеани, но неоштетени побарувања	1,084	-	1,084
Доспеани и оштетени побарувања	2,920	(2,920)	-
Вкупно на 31 декември 2015	8,048	(2,920)	5,128

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Недоспеаните побарувања во износ од 3,977 илјади денари (2015: 4,044 илјади денари) во најголем дел се однесуваат на побарувања по основ на провизии за тргување на берза кои потекнуваат од 31 декември 2016. Овие побарувања достасуваат за наплата 7 дена по датумот на фактурирањето.

Старосната структура на доспеаните, но неоштетени побарувања за годините што завршуваат на 31 декември 2016 и 2015 година е како што следи (во илјади денари):

	2016	2015
До 180 дена	194	460
Од 180 - 365 дена	168	181
Над 365 дена	68	443
	430	1,084

3.2 Пазарни ризици

Берзата е изложена на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Берзата на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Берзата утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

Каматен ризик

Берзата е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови. Позицијата на Берзата во однос на чувствителноста на промени во каматните стапки заснована на моментот на повторно утврдување на каматната стапка на 31 декември 2016 и 2015 година е прикажана во табелата подолу. Таа ги вклучува финансиските инструменти на Берзата по нивната сегашна вредност, категоризирани според пораниот период помеѓу датумот на проценка или датумот на достасување (во илјади денари).

	Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12мес.	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Без Камата	Вкупно
31 декември 2016							
Средства							
Пари и парични еквиваленти	291	-	-	-	-	1	292
Пласмани во банки	-	-	37,501	20,000	-	88	57,589
Побарувања од купувачи	-	-	-	-	-	4,407	4,407
Вложувања кои се чуваат за тргување	-	-	-	-	-	14,222	14,222
	291	-	37,501	20,000	-	18,718	76,510
Обврски							
Обврски кон добавувачи	-	-	-	-	-	1,120	1,120
Останати обврски	-	-	-	-	-	185	185
	-	-	-	-	-	1,305	1,305
Нето каматен ризик	291	-	37,501	20,000	-	17,413	75,205
31 декември 2015							
Средства							
Пари и парични еквиваленти	488	-	-	-	-	21	509
Пласмани во банки	-	10,001	48,501	-	-	63	58,565
Побарувања од купувачи	-	-	-	-	-	5,128	5,128
Вложувања кои се чуваат за тргување	-	-	-	-	-	11,479	11,479
	488	10,001	48,501	-	-	16,691	75,681
Обврски							
Обврски кон добавувачи	-	-	-	-	-	1,367	1,367
Останати обврски	-	-	-	-	-	1,062	1,062
	-	-	-	-	-	2,429	2,429
Нето каматен ризик	488	10,001	48,501	-	-	14,262	73,252

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Ефективните каматни стапки за пласманите во банки (депозити) во текот на 2016 изнесувале од 1.80% до 2.60% на годишно ниво (2015: 1.5% до 2.45% на годишно ниво).

Валутен ризик

Берзата е изложена на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразуваат врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Следните табели ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Берзата на 31 декември 2016 и 2015 година (во илјади денари).

31 декември 2016	ЕУР	УСД	ГБП	денари	Вкупно
Средства					
Пари и парични еквиваленти	36	29	-	227	292
Пласмани во банки	-	-	-	57,589	57,589
Побарувања од купувачи	1,112	-	-	3,295	4,407
Вложувања кои се чуваат за тргување	-	-	-	14,222	14,222
	1,148	29	-	75,333	76,510
Обврски					
Обврски кон добавувачи	2	-	-	1,118	1,120
Останати обврски	-	-	-	185	185
	2	-	-	1,303	1,305
Нето девизна позиција	1,146	29	-	74,030	75,205

31 декември 2015					
Средства					
Пари и парични еквиваленти	13	30	2	464	509
Пласмани во банки	-	-	-	58,565	58,565
Побарувања од купувачи	901	-	-	4,227	5,128
Вложувања кои се чуваат за тргување	-	-	-	11,479	11,479
	914	30	2	74,735	75,681
Обврски					
Обврски кон добавувачи	-	-	-	1,367	1,367
Останати обврски	-	-	-	1,062	1,062
	-	-	-	2,429	2,429
Нето девизна позиција	914	30	2	72,306	73,252

Анализа на сензитивноста на странски валути:

Средства / (Обврски)	Промена во 2016	Промена во 2015	(во илјади денари)	
			2016	2015
			Добивка / (Загуба)	
ЕУР	1%	1%	11	9
УСД	5%	5%	1	2
Добивка / (Загуба)			12	11

Анализата на сензитивност ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 1% и/или 5%. Позитивниот, односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 1% и/или 5%.

3.3 Ризик од ликвидност

Берзата води сметка за измирување на своите обврски во договорените и законски рокови. Берзата ги вложува средствата во депозити. Вложените средства во депозити во зависност од ликвидносните потреби може да се повлечат во секој момент и на тој начин Берзата да ја спречи појавата на ликвидносни проблеми во работењето. Берзата секогаш се осигурува дека има доволно готовина на располагање за подмирување на достасаните обврски. Во досегашното работење Берзата била во можност да ги исплати сите доспеани обврски во согласност со договорените рокови.

Изложеност на ризик на ликвидност

Сите финансиски обврски на Берзата доспеваат во рок од една година од датумот на известување.

3.4 Проценка на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.4.1 Финансиски инструменти признаени по објективната вредност

Прифатената сметководствена рамка бара финансиските средства и обврски да се групираат во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Со состојба на 31 декември 2016 година Берзата поседува удели во инвестициски фонд во износ од 14,222 илјади денари (2015: 11,479 илјади денари). Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на достапни податоци за набљудување на вредноста на средствата на датумот на известување и класифицирани во ниво 2 во согласност со хиерархијата на објективната вредност.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Проценка на објективна вредност (продолжува)

3.4.2 Финансиски инструменти кои не се признаени по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиската состојба не се признаени според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вр.		(во илјади денари) Објективна вр.	
	2016	2015	2016	2015
Средства				
Пари и парични еквиваленти	292	509	292	509
Пласмани во банки	57,589	58,565	57,589	58,565
Побарувања од купувачи	4,407	5,128	4,407	5,128
Вкупни средства	62,288	64,202	62,288	64,202
Обврски				
Обврски кон добавувачи	1,120	1,367	1,120	1,367
Останати обврски	185	1,062	185	1,062
Вкупни обврски	1,305	2,429	1,305	2,429

Финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти, како и на побарувањата од купувачите се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Финансиски обврски

Објективната вредност на финансиските обврски се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

3.5 Управување со капиталот

При управување на својот капитал, Берзата се придржува кон следните цели:

- Придржување кон условите во врска со капиталот поставени од страна на регулаторот,
- Заптита на способноста на Берзата да продолжи со своето деловно работење во континуитет, и
- Одржување на цврста капитална база за поддршка на развојот на своите деловни активности.

Усогласеност со законската регулатива

Согласно со тековната законска регулатива, односно со член 75 од Законот за хартии од вредност Берзата е должна во секое време да го одржува износот на капиталот, односно основната главнина на ниво од најмалку 500,000 Евра. Износот на основната главнина е еднаков на збирот на номиналниот износ на сите влогови на акционерите, односно на номиналниот износ на сите акции издадени од Берзата. На 31 декември 2016 година, основната главнина изнесува 1,695,023 Евра (2015: 1,695,023 Евра).

3.6 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Берзата, опишани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Берзата се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираниите износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засноваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2016 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираниите вредности на овие средства се анализирани во Белешките 12 и 13. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност, посебно во делот на ИТ опремата и софтверите.

Оштетување кај нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Оштетување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Берзата пресметува оштетување за побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати.

4 Приходи од редовно работење

	2016	2015
Тргување	11,807	10,740
Котирање	8,250	8,560
Членство	3,382	2,659
Дистрибуција на берзански податоци	2,762	2,224
	26,201	24,183

Приходите од тргување во износ од 11,807 илјади денари (2015: 10,740 илјади денари) произлегуваат од пресметка на провизии согласно обемот и типот на трансакции според Тарифникот одобрен од страна на Комисијата за хартии од вредност.

Приходите од надомест за котација изнесуваат 8,250 илјади денари (2015: 8,560 илјади денари).

Останатите приходи од редовно работење исто така произлегуваат од надоместоци утврдени во тарифникот на Берзата, одобрен од страна на Комисијата за хартии од вредност.

5 Приходи од вложувања

	2016	2015
Приходи од камата		
Пари и сметки во банка (вклучувајќи депозити)	1,193	1,566
	1,193	1,566
Приходи од закупнини		
Приходи од оперативен наем (белешка 12)	1,806	1,709
	1,806	1,709
Приходи од усогласување на објективна вредност на вложувања кои се чуваат за тргување		
Приходи од усогласување на вредноста во домашни инвестициски фондови	343	361
	343	361
	3,342	3,636

6 Останати приходи

	2016	2015
Наплатени резервирани побарувања (Белешка 19)	368	100
Закуп на медиумски простор	251	270
Приходи од спроведени обуки	132	300
Останати приходи	90	553
	841	1,223

7 Трошоци за надоместоци и провизии

	2016	2015
Провизија за Комисијата за хартии од вредност	7,504	10,869
Банкарски провизии	69	73
	7,573	10,942

Трошоци за надоместоци и провизии (продолжува)

За извршениот надзор на Берзата, Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија наплатува надоместок, кој што се пресметува врз основа на Тарифникот на Комисијата за хартии од вредност. Согласно измените на Тарифникот на Комисијата за хартии од вредност, почнувајќи од 01 јануари 2011 година променет е моделот за пресметка на надоместокот за Комисијата за хартии од вредност и наместо 17% од остварените приходи на Берзата утврдени со нејзиниот Тарифник, се пресметува 0,006% од пазарната капитализација на сите сегменти на пазарот на последниот ден на тргување во претходната година. Пазарната капитализација ја утврдува Комисијата за хартии од вредност со Записник.

8 Курсни разлики, нето

	2016	2015
Позитивни курсни разлики	9	18
Негативни курсни разлики	(10)	(16)
	(1)	2

9 Трошоци за вработените

	2016	2015
Нето плати	8,490	8,249
Даноци и придонеси	3,379	4,101
Други трошоци за вработените	164	164
	12,033	12,514

10 Останати трошоци од работењето

	2016	2015
Материјали	1,700	1,610
Трошоци за одржување и други услуги	981	1,023
Загуби поради оштетување и ненаплатливост (Белешка 19)	755	1,104
Трошоци за годишна конференција	715	76
Трошоци за телефон и пошта	641	755
Маркетинг и односи со јавноста	551	361
Трошоци на Одборот на директори	427	480
Патни трошоци	274	257
Интелектуални услуги	194	194
Премии за осигурување	167	156
Обезбедување	40	44
Нето сегашна вредност на расходувани основни средства (Белешка 12)	9	-
Директен отпис на побарувања (Белешка 19)	2	11
Останато	1,084	956
	7,540	7,027

11 Данок на добивка

	2016	2015
Тековен даночен расход	-	-
Одложен даночен расход	-	-
	-	-

Данок на добивка (продолжува)

Усогласувањето на вкупниот данок на добивка според даночниот биланс за 2016 и 2015 година е како што следи:

	2016	2015
(Загуба) пред оданочување	(65)	(4,957)
Непризнаени расходи за даночни цели од тековната година	916	1,211
Даночна основа	851	(3,746)
Намалување на даночна основа		
Дел од загуба намалена за непризнаени расходи, пренесена од претходните години	(851)	-
Даночна основа по намалување	-	(3,746)
Данок на добивка по даночна стапка од 10% (2015: 10%)	-	-
Ефективна даночна стапка	0%	0%

12 Недвижности и опрема

	Објекти	Мебел, возила и друга опрема	Опрема во подготовка	Вкупно
Набавна вредност				
На 01 јануари 2015	77,274	22,177	355	99,806
Набавки во текот на годината	38	1,817	-	1,855
Продажби	-	(1,773)	-	(1,773)
Трансфери	-	355	(355)	-
На 31 декември 2015/ 01 јануари 2016	77,312	22,576	-	99,888
Набавки во текот на годината	-	232	-	232
Расходувања	-	(239)	-	(239)
На 31 декември 2016	77,312	22,569	-	99,881
Акумулирана депрецијација				
На 01 јануари 2015	13,819	20,222	-	34,041
Депрецијација за годината	1,932	1,338	-	3,270
Продажби	-	(1,773)	-	(1,773)
На 31 декември 2015/01 јануари 2016	15,751	19,787	-	35,538
Депрецијација за годината	1,934	1,006	-	2,940
Расходувања	-	(230)	-	(230)
На 31 декември 2016	17,685	20,563	-	38,248
Нето евидентирана вредност				
На 01 јануари 2015	63,455	1,955	355	65,765
На 31 декември 2015	61,561	2,789	-	64,350
На 31 декември 2016	59,627	2,006	-	61,633

Дел од деловниот објект на Берзата почнувајќи од 01 март 2008 година е предмет на изнајмување под оперативен лизинг за период од една година, со можност за продолжување на договорот. Берзата не го евидентирала горенаведеното средство како средство дадено под закуп од причина што смета дека изнајмените простории не би можеле да бидат предмет на одделна продажба доколку не се направи реконструкција на објектот и други прилагодувања на документацијата. Доколку делот од објектот кој се издава би се сметал како посебен објект, Раководството проценува дека неговата проценета вредност на 31 декември 2016 година би изнесувала приближно 20 милиони денари (2015: 20 милиони денари).

Недвижности и опрема (продолжува)

Во текот на 2016 година, Берзата изврши отпис на застарена опрема во износ од 239 илјади денари со нето сегашна вредност од 9 илјади денари (Белешка 10) (2015: нема).

Со состојба на 31 декември 2016 и 2015 на објектите и опремата во сопственост на Берзата не е воспоставено заложно право и/или хипотека.

13 Нематеријални средства

	Софтвер	Лиценци	Вкупно
Набавна вредност			
На 01 јануари 2015	8,939	558	9,497
На 31 декември 2015/ 01 јануари 2016	8,939	558	9,497
Набавки	1,326	-	1,326
На 31 декември 2016	10,265	558	10,823
Акумулирана амортизација			
На 01 јануари 2015	8,766	472	9,238
Амортизација за годината	110	74	184
На 31 декември 2015/ 01 јануари 2016	8,876	546	9,422
Амортизација за годината	180	12	192
На 31 декември 2016	9,056	558	9,614
Нето евидентирана вредност			
На 01 јануари 2015	173	86	259
На 31 декември 2015	63	12	75
На 31 декември 2016	1,209	-	1,209

Со состојба на 31 декември 2016 и 2015 на нематеријалните средства во сопственост на Берзата не е воспоставено заложно право или друг вид на ограничување на сопственоста.

14 Учество во заеднички вложувања

	2016	2015
СЕЕ ЛИНК доо Скопје	1,409	1,579
	1,409	1,579

На 15 април 2014 година, Берзата склучи договор со Бугарска Берза - Софија АД и Загребска Берза АД за основање на друштво со ограничена одговорност СЕЕ ЛИНК доо Скопје („Друштвото“) со седиште во Скопје. Основната дејност на Друштвото е имплементирање и управување со софтверски компоненти на регионалниот проект за управување со налози за тргување. Вкупниот основачки влог на Берза во Друштвото до 31 декември 2014 изнесува 3,500 Евра, односно 215 илјади денари со што Берза се здоби со 33,33% учество во капиталот на Друштвото. Со одлука на Одборот на Директори, максималниот износ на влог со кој Берзата може да учествува во капиталот на Друштвото е 27,000 Евра во денарска противвредност. На 30 декември 2014 Берзата уплати дополнителни 9,833.33 Евра, односно 605 илјади денари за зголемување на учеството во заедничкото вложување. На 24 февруари 2015 година, дополнително уплатените средства за учество во заедничкото вложување се регистрирани како влог во Централниот регистар на Р. Македонија. Со тоа влогот на Македонска берза АД Скопје во заедничкото друштво СЕЕ Линк ДОО Скопје изнесува 820 илјади денари (13,333.33 илјади евра) што претставува еднакво учество со останатите две берзи во вкупниот влог на друштвото од 40 илјади евра.

На 22 декември 2015 година Берзата уплати дополнителни 13,333.33 Евра, односно 823 илјади денари за зголемување во заедничкото вложување.

Учество во заеднички вложувања (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2016 година, во финансиските извештаи на Берзата, Друштвото СЕЕ Линк ДОО Скопје е признаено како заеднички контролирано вложување со користење на методот на главнина.

Промените во сметката на учеството во заеднички вложувањата во текот на 2016 и 2015 година е како што следи:

	2016	2015
На 1 јануари	1,579	215
Зголемување на вложување	-	1,428
Удел во (загубата) на заедничкото вложување	(170)	(64)
На 31 декември	1,409	1,579

Во табелата подолу се прикажани финансиските извештаи на заеднички контролираното друштво, со состојба на 31 декември 2016 и 2015 година:

	2016	2015
Извештај за финансиската состојба		
Нетековни средства	15,948	4,451
Тековни средства	6,013	5,428
Вкупно средства	21,961	9,879
Тековни обврски	(17,734)	(5,141)
Вкупно обврски	(17,734)	(5,141)
Нето средства	4,227	4,738

За периодот од 01 јануари до 31 декември
2016 2015

Извештај за сеопфатна добивка		
Приходи	6,127	797
Расходи	(6,638)	(930)
(Загуба) пред оданочување	(511)	(133)
Даночен расход	-	-
(Загуба) по оданочување	(511)	(133)

Со состојба на 31 декември 2016, Берзата изврши пресметка согласно методот на главнина како што следи:

	2016	2015
Нето средства	4,227	4,738
Учество од 33.33%	1,409	1,579

15 Финансиски инструменти по категории

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Берзата признаени на датумот на известувањето за објавените периоди се категоризирани на следниов начин:

	Вложувања кои се чуваат за тргување	Кредити и побарувања	Вкупно
31 декември 2016			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Пари и парични еквиваленти	-	292	292
Пласмани во банки	-	57,589	57,589
Побарувања од купувачи	-	4,407	4,407
Вложувања кои се чуваат за тргување	14,222	-	14,222
	14,222	62,288	76,510
	Останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност		Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиската состојба			
Обврски кон добавувачи	-	1,120	1,120
Останати обврски	-	185	185
	-	1,305	1,305
	Вложувања кои се чуваат за тргување	Кредити и побарувања	Вкупно
31 декември 2015			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Пари и парични еквиваленти	-	509	509
Пласмани во банки	-	58,565	58,565
Побарувања од купувачи	-	5,128	5,128
Вложувања кои се чуваат за тргување	11,479	-	11,479
	11,479	64,202	75,681
	Останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност		Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиската состојба			
Обврски кон добавувачи		1,367	1,367
Останати обврски		1,062	1,062
		2,429	2,429

16 Пари и парични еквиваленти

	2016	2015
Сметки во банки		
Во денари	226	445
Во странска валута	65	43
Пари во благајна		
Во денари	1	19
Во странска валута	-	2
	292	509

17 Пласмани во банки

	2016	2015
Депозити во домашни банки	57,501	58,502
Побарувања по основ на камати	88	63
	57,589	58,565

Депозитите во домашни банки се состојат од орочени депозити со оригинален рок на доспевање од 12 до 24 месеци со годишна каматна стапка од 1.80% до 2.60% (2015: со рок на доспевање од 3 до 12 месеци и со годишна каматна стапка од 1.5% до 2.45%).

18 Вложувања кои се чуваат за тргување

	2016	2015
Удели во инвестициски фондови класифицирани како чувани за тргување	14,222	11,479
	14,222	11,479

Со состојба на 31 декември 2016 и 2015 година, Берзата поседува удели во КБ Публикум Паричен фонд кои ги класифицира како чувани за тргување.

19 Побарувања од купувачи

	2016	2015
Побарувања од купувачи	7,578	8,048
Намалено за исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања	(3,171)	(2,920)
	4,407	5,128

Движењето на исправката на вредноста на сомнителни и спорни побарувања од купувачи е прикажано подолу:

	2016	2015
Со состојба на 01 јануари	2,920	2,126
Загуби поради оштетување (Белешка 10)	755	1,104
Наплатени резервирани побарувања (Белешка 6)	(368)	(100)
Отпис на побарувања	(136)	(210)
	3,171	2,920

Во текот на 2016 година Берзата изврши директен отпис на побарувања во износ од 2 илјади денари (2015: 11 илјади денари) (Белешка 10).

20 Останати побарувања

	2016	2015
Однапред пресметани трошоци	485	305
	485	305

Со состојба на 31 декември 2016 година, однапред пресметаните трошоци во износ од 485 илјади денари (2015: 305 илјади денари) се однесуваат на трошоци за одржување на софтвер, осигурување на возила и опрема и останато.

21 Акционерски капитал

Акционерски капитал

Со состојба на 31 декември 2016 година, акционерскиот капитал на Берзата изнесува 103,498 илјади денари (2015: 103,498 илјади денари).

Акционери на Берзата со состојба на 31 декември 2016 и 2015 година се следните:

31 декември 2016				
Акционер	Број на акции	Вредност по акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	446	607.1	270,766.60	15.97
Комерцијална Банка АД Скопје	279	607.1	169,380.90	9.99
ТТК Банка АД Скопје	279	607.1	169,380.90	9.99
Стопанска Банка АД Скопје	277	607.1	168,166.70	9.92
Еуростандард Банка АД Скопје	276	607.1	167,559.60	9.89
НЛБ Тутунска Банка АД Скопје	170	607.1	103,207.00	6.09
КБ Публикум Инвест	153	607.1	92,886.30	5.48
Централна Кооперативна Банка АД Софија	148	607.1	89,850.80	5.30
Охридска банка АД Скопје	148	607.1	89,850.80	5.30
УНИ Банка АД Скопје	148	607.1	89,850.80	5.30
Еуролинк АД Скопје	148	607.1	89,850.80	5.30
	2,472		1,500,751.20	88.54
Останати акционери со учество помало од 5%	320	607.1	194,272.00	11.46
Вкупно	2,792		1,695,023.20	100%

Акционерски капитал (продолжува)

31 декември 2015

Акционер	Број на акции	Вредност по акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Комерцијална Банка АД Скопје	279	607.1	169,380.90	9.99%
ТТК Банка АД Скопје	279	607.1	169,380.90	9.99%
Брокерска Кука Фершпед				
Брокер АД Скопје	278	607.1	168,773.80	9.96%
Стопанска Банка АД Скопје	277	607.1	168,166.70	9.92%
Еуростандард Банка АД Скопје	276	607.1	167,559.60	9.89%
НЛБ Тутунска Банка АД Скопје	170	607.1	103,207.00	6.09%
Шпаркасе Банка АД Скопје	168	607.1	101,992.80	6.02%
КБ Публикум Инвест	153	607.1	92,886.30	5.48%
Централна Кооперативна Банка АД Софија	148	607.1	89,850.80	5.30%
Охридска банка АД Скопје	148	607.1	89,850.80	5.30%
УНИ Банка АД Скопје	148	607.1	89,850.80	5.30%
	2,324		1,410,900.40	83.24%
Останати акционери со учество помало од 5%	468	607.1	284,122.80	16.76%
Вкупно	2,792		1,695,023.20	100%

Стекнувањето на акции чиј вкупен кумулативен износ надминува 10%, 20%, 30% и 50% од вкупно издадените акции со право на глас на Берзата подлежи на посебен режим согласно Законот за хартии од вредност.

Резерви

Движењето на сметките на резервите во текот на 2016 и 2015 година е како што следи:

	Ревалоризациони резерви	Задолжителни резерви	Вкупно
01 јануари 2016	-	35,648	35,648
Распределба во резерви	-	-	-
31 декември 2016	-	35,648	35,648
01 јануари 2015	-	35,648	35,648
Распределба во резерви	-	-	-
31 декември 2015	-	35,648	35,648

Акционерски капитал (продолжува)

Резервите се создадени иницијално врз основа на домашната законска регулатива и последователно зголемени во текот на годините како резултат на ревалоризацијата на материјалните средства и промените во објективната вредност на вложувањата, како и за распределба на нето добивките по оданочување. Резервите може да се користат согласно позитивната законска регулатива.

22 Обврски кон добавувачи

	2016	2015
Обврски кон добавувачи во Република Македонија	1,120	1,367
	1,120	1,367

23 Останати обврски

	2016	2015
Однапред наплатени приходи	254	363
Даноци	200	175
Примен депозит	185	191
Обврски за плати	-	871
Останато	70	39
	709	1,639

24 Заработка по акција

Основната заработка по акција е пресметана така што нето добивката за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

	2016	2015
(Загуба) која припаѓа на акционерите	(65)	(4,957)
Нето (загуба) која припаѓа на имателите на обични акции	(65)	(4,957)
Пондериран просечен број на обични акции	2,792	2,792
Основна загуба по акција (денари по акција)	(23)	(1,775)

25 Потенцијални и превземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2016 година не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Берзата редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на судски спорови и евентуални побарувања против Берзата кои би можеле да се појават во иднина.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Берзата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на Раководството на Берзата и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

26 Трансакции со поврзани субјекти и надомести на раководството

Ниту еден од акционерите на Берзата нема статус на поврзан субјект, бидејќи ниту еден од нив нема значајно влијание врз активностите на Берзата.

Со состојба на и за годината Берзата има учество во заедничко вложување во СЕЕ Линк во висина од 1,409 илјади денари (2015: 1,579 илјади денари).

Надоместите за клучното раководство се како што следи:

	2016	2015
Извршни директори		
Бруто плати	3,265	3,001
	3,265	3,001

27 Настани по датумот на известување

По 31 декември 2016 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.